

מתווה מפורט פרק ו – ז

נושא	פרק	תכנים מרכזיים ודגשים	דיבורי המתחיל ברש#י	הצעות ודגשים
פרשת "שמע" (2)	I	<p>ד-ט: פרשת שמע- "שמע ישראל" – מצוות האמונה בה' ומצוות אהבת ה', ותוקפם בכל מצב: "בְּכָל נַפְשְׁךָ" – בהקשר של סכנה ומסירות נפש: (אפילו הוא נוטל את נפשך – רש"י) "בְּכָל מְאֹדְךָ" – בהקשר של ממון: ("בכל ממונך" – רש"י, ופירוש שני - בהקשר של שעות קושי ומבחן - "בכל מדה ומדה שמוודד לך בין במדה טובה בין במדת פורענות", רש"י); המצוות המעשיות בפרשה: לימוד תורה, קריאת שמע, תפילין ומזוזה.</p>	<p>פס' ה: "ואהבת" ההבדל בין אהבה ליראה; "ובכל נפשך"- מסירות נפש; "ובכל מאדך" שני פירושים (ממון ומידה)</p>	<p>אמירת "שמע ישראל" היא יסוד עצום של אמונה בחייו של יהודי. חשוב לחזק מצווה יקרה זו וכן לשמוע מהתלמידים על מנהגים ותחושות באמירת שמע. הרחבה על מקומה של "שמע ישראל" במסורת ישראל ועל משמעותה כסמל אמונה, מופיעה במאגר המשימות באתר.</p> <p>על מצוות אהבת ה' הובאו דברי חז"ל בספרי: "שמה תאמר הרי אני לומד תורה בשביל שאהיה עשיר ובשביל שאקרא רבי ובשביל שאקבל שכר? תלמוד לומר: "לאהבה" כל מה שאתם עושים לא תעשו אלא מאהבה"</p> <p>המצוות: פסוקי קריאת שמע נכרכים בתפילין על הזרוע והראש ומושמים במזוזה בפתח הבית. זוהי הזדמנות להרחיב בחשיבות המצוות הללו, וכמובן גם בביאור הביטוי "ושננתם לבניך" – חובת לימוד והוראת התורה מדור לדור</p> <p style="text-align: right;">פס' ד עד פס' ט – לימוד על פה</p>
		<p>י-טו: המפגש עם השפע שיותירו אחריהם עמי הארץ, הסכנה הרוחנית - שכחת ה' בזמנים של שפע ורוב טובה.</p>		<p>איתור ארבעת הטובות אשר נאמר עליהם הביטוי "אשר לא": ערים גדלות וטובות, בתים מלאים כל טוב, ברות חצובים, כרמים זיתים, ודין עם התלמידים לאור הפסוקים מה הסכנה בעושר ללא יגיעה, מה שמשכח מן</p>

<p>ירושת עמי הארץ (3)</p>	<p>טז-יט: האיסור לנסות את ה' (ר' ביאור הרמב"ן בהצעות למורה); שמירת המצוות ועשיית "הישר והטוב" היא תנאי לירושת ארץ ישראל ("הישר והטוב" - זו פשרה לפני משורת הדין" – רש"י, דהיינו שאין להסתפק בעשיית הדין בלבד, אלא להתנהג על פי רוח התורה ולרדוף אחר חסד ופשרה כל היכן שניתן. כ-כה: שאלת "הבן החכם" והתשובה</p>	<p>פס' יח: "הישר והטוב" והמושג "לפנים משורת הדין"</p>	<p>האדם את חסדי ה' בימי עניו את העבר, כדברי רמב"ן: "יזכיר בכאן כי ברבות הטובה <u>יזכור</u> ימי עניו ומרודו שהיה עבד במצרים, ולא ישכח את השם שהוציאו מן העבדות שהוא לטובה הזאת, אבל <u>יזכור</u> חסדיו תמיד ויירא אותו ויעבוד לפניו כעבד לאדוניו"</p> <p>"לא תנסו את ה'" הביאור על פי דברי רמב"ן בפס' טז: "...כי אחרי שנתאמת אצלם באותות ובמופתים כי משה נביא השם ודבר ה' בפייה אמת, אין ראוי לעשות עוד שום דבר לנסיון...ולכך אסר לדורות לנסות התורה או הנביאים, כי אין ראוי לעבוד השם על דרך הסתפק או שאלת מופת ונסיון, כי אין רצון השם לעשות נסים לכל אדם ובכל עת.."</p> <p>לפנים משורת הדין יש להרחיב בהסבר המושג, ולבקש מהתלמידים להציע דוגמאות מחיי היום-יום. הגמרא במסכת בבא מציעא (דף פג:): מביאה סיפורים על אמוראים שנהגו לפני משורת הדין, כגון רבה בר בר חנן שפסק לו רבו לוותר לסבלים ששברו את חביותיו, ואף לתת להם שכרם משום "ועשית הישר והטוב". דוגמא נוספת הקרובה לעולם התלמידים (השבת אבידה) נמצאת במסכת בבא-מציעא (כד:): אבוא דשמואל מצא חמורים במדבר והחזירם לבעלים למרות שעברו שנים עשר חודש מיום שאבדו וודאי התייאשו הבעלים ועל פי הדין היה יכול לקחתם לעצמו. (בבא מציעא כ"ד:)</p> <p>פס' יח – לימוד על פה</p>
	<p>א-ח: שלש המצוות ביחס לאנשים "לא תקרת להם גרית", "ולא תקנם", "ולא תקמתן בם" הציווי ביחס לחפצי עבודה זרה: "מזבחתיהם תתצו ומצבתם תשברו..",</p>	<p>פס' ז: "לא מרבכם" הביאור על פי "פשוטו"</p>	<p>נושא ההשפעה התרבותית תופש מקום נרחב בדברי משה ומופיע בכמה מקומות. עמי כנען היו שטופים בעבודה זרה, בעוול ובעריות, והתורה מזהירה ומרחיקה מחיבורים העלולים להביא להשפעה על עם ישראל. ההקשר</p>

<p>בפסוקים אלו היא השפעה הנוצרת <u>מקשרי משפחה</u>, קירוב הדעת ושותפות <u>חיים</u>. לפיכך איסורי ההרחקה – "לא תתחתן", "לא תחנם" (ר' פירוש רש"י מהשונים), סילוק חפצי עבודה זרה וכו'. כדאי לדון עם התלמידים על התופעה של <u>השפעה</u> המסיטה את האדם מאמונתו ומביאה אותו להתנהג בדרך שלא כיוון ללכת בה. (הרצון "להשתלב" בארץ ובאוכלוסייתה המביא לחיקוי של התנהגות ודיבור שאינם תואמים את דרישות התורה.)</p> <p>בפס' כה-כו מובא ציווי נוסף המרחיק את האדם מן העבירה: איסור הכנסת כלי עבודה זרה הביתה: "לֹא תִחַמְדוּ כֶסֶף וְזָהָב עֲלֵיכֶם, וְלִקְחֶתֶם לָדָךְ", "וְלֹא תָבִיֵא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתְךָ". על מנת להרחיק את עצמו מן העבירה צריך האדם לשים לעצמו סייגים, ולהתרחק ממה שעלול להביאו לכדי איסור.</p>	<p>(רוב מספרי) ו"מדורשו" (גאוה)</p>	<p>והנימוק – "כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתָּה, לִיהוֶה אֶךְ-לְהִיךְ וכו'.." (פס' ו) ולפיכך על עם ישראל להרחיק עצמו מכל השפעה של עבודה זרה, ולהישמר מפני היטמעות בעמי הארץ ובתרבותם.</p> <p>יב-טז: לעם ישראל הבטחה להצלחה ולשפע גשמי בנחלתו. הבטחה זו מותנית בשמירת המצוות וביעור הארץ מה"מוקש"- עבודה זרה.</p> <p>יז-כה: "רַבִּים הַגּוֹזִים הָאֱלֹהִים מִמֶּנִּי! אֵיכָה אוֹכַל, לְהוֹרִישֵׁם"!? ההתמודדות עם הפחד מהריבוי המספרי של צבא האויב- על ידי זכרון ניסי יציאת מצרים ("הַמַּסֹּת הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ, וְהַאֲתַת וְהַמַּפְתִּים וְהַיָּד הַחֲזָקָה וְהַזְרַע הַנְּטוּיָה"); ירושת עמי כנען "מעט מעט" על מנת שלא תישאר הארץ שממה (פן-תִּרְבֶּה עֲלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה").</p>	<p>ז</p>	
---	-------------------------------------	---	----------	--